

Results. In countries with a high human capital index, spendings on housing, water, electricity, restaurants, recreation and culture much higher, and share of spending on clothing, footwear, food, alcohol and tobacco is much lower, which indicates a high standard of living for the population. It should be noted that investing in culture and recreation is a key factor in the formation of human capital. Health and education expenditures in countries with a high human capital index are significantly lower than in countries with lower indexes, which is explained by the cult of healthy lifestyles and free education for the population. And for countries with averages of human capital, there is a high share of food expenditure and a relatively higher share of education expenditure and alcohol and tobacco products. In Ukraine, the main item of household expenditure is food, soft drinks, clothing and footwear, that is, basic needs are met, the main reason for which is the low standards of living of the population, which is an obstacle to the formation of a consumption culture, which is typical of the countries with the highest indices of human capital.

Key words: culture, consumption, household expenditure structure, human capital, human capital index.

Надійшла до редакції 04.05.2018

УДК 331.5.024.5

Якимова Н. С.,
канд. екон. наук

Донецький національний університет імені Василя Стуса,
м. Вінниця, Україна,
e-mail: n.yakimova@donnu.edu.ua

Шаульська Л. В.,
д-р екон. наук,
професор

l.shaulska@donnu.edu.ua

**НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОДІ
В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ**

UDC 331.5.024.5

Yakymova N. S.,
PhD in Economic
sciences

Vasyl' Stus Donetsk National University,
Vinnitsa, Ukraine,
e-mail: n.yakimova@donnu.edu.ua

Shaulska L. V.,
Grand PhD in Economic
sciences,
Professor

l.shaulska@donnu.edu.ua

**DIRECTIONS OF IMPROVING YOUTH COMPETITIVENESS
IN THE CONTEXT OF PROVIDING THE EFFICIENCY
OF THE STATE SOCIAL POLICY**

Мета. Мета статі полягає у визначенні пріоритетних напрямів підвищення конкурентоспроможності молоді в контексті забезпечення ефективності державної соціальної політики.

Методи. У процесі дослідження використано методи аналізу, синтезу, абстрагування та логічного узагальнення — для розробки напрямів підвищення конкуренто-

© Н. С. Якимова, Л. В. Шаульська, 2018

спроможності молоді в умовах забезпечення ефективності державної соціальної політики.

Результати. *За результатами проведеного дослідження встановлено, що за сучасних умов розвитку економіки для забезпечення ефективної державної соціальної політики у напрямі підвищення конкурентоспроможності молоді важливим є впровадження заходів щодо вдосконалення системи освіти, професійної підготовки та перепідготовки кадрів у напрямі її більшої відповідності вимогам ринку праці. Доведено, що важливим завданням розвитку сучасної освіти є розробка типової моделі випускника навчального закладу, в якій будуть відображені основні тенденції розвитку економіки. Обґрунтовано, що необхідною є розробка та впровадження нових форм інтеграції освіти з наукою і виробництвом, яка дозволить забезпечити максимально збалансовану з потребами економіки підготовку кадрів, сприятиме формуванню загального науково-освітнього та інноваційного простору. Визначено, що важливим є збільшення обсягів фінансування навчальних закладів через залучення додаткових інвестицій, а також впровадження методичних підходів щодо збалансування попиту та пропозиції на ринку праці, тобто скорочення розриву між попитом та пропозицією, збільшення зайнятості працездатного населення. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання при прийнятті ефективних та своєчасних управлінських рішень у сфері підвищення конкурентоспроможності молоді, що сприятиме забезпеченню реалізації ефективної соціальної політики держави.*

Ключові слова: *конкурентоспроможність молоді, соціальна політика, фінансування навчальних закладів, збалансування попиту та пропозиції, моніторинг, прогнозування.*

Постановка проблеми. За сучасних умов розвитку суспільства сутність державної соціальної політики визначається як діяльність держави щодо підтримання відносин між соціальними групами, створення належних умов для забезпечення добробуту та гідного рівня життя населення країни, забезпечення базових соціальних гарантій. Сучасні дослідження соціальної політики держави потребують вирішення проблем та визначення напрямів забезпечення продуктивної зайнятості економічно активного населення і, особливо, молоді, що обумовлено низьким рівнем її конкурентоспроможності на ринку праці, відсутністю необхідного практичного досвіду, стажу роботи з професії. Підвищення конкурентоспроможності молоді є актуальною соціальною проблемою та потребує особливої уваги.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Забезпечення ефективної державної соціальної політики та підвищення конкурентоспроможності молоді є достатньо поширеною тематикою досліджень вітчизняних науковців. Зокрема, проблеми подолання професійно-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці у своїх роботах досліджували В. Антонюк, С. Бандур, В. Васильченко, О. Грішнова [1], Е. Лібанова, Ю. Маршавін, О. Новікова, В. Онікієнко, І. Петрова, Л. Шаульська [2]; тенденції розвитку ринку освітніх послуг — Л. Безтелесна [3], Л. Ільїч [4], В. Петюх [5], Л. Семів; особливості забезпечення конкурентоспроможності ринку праці та робочої сили — Д. Богиня, М. Кримова [6], Л. Лісогор [7], М. Семікіна [8]; дослідження проблем державної соціальної політики — І. Гнибіденко, Т. Кір'ян, О. Макарова [9], О. Палій, В. Скуратівський, П. Шевчук, А. Ягодка та інші. Разом з цим, проблема підвищення конкурентоспроможності молоді залишається актуальною та потребує виявлення проблем освіти, накопичення освітніх ресурсів та професійних кар'єр молоді, а також впровадження заходів щодо вдосконалення системи освіти, професійної підготовки та перепідготовки кадрів у напрямі її більшої відповідності вимогам ринку праці.

Мета статті полягає у визначенні пріоритетних напрямів підвищення конкурентоспроможності молоді в контексті забезпечення ефективності державної соціальної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах ринок праці вимагає творчих висококваліфікованих працівників, які підготовлені до ефективного застосування своїх здібностей, досвіду, творчого потенціалу. Тому всім державним структурам та навчальним закладам, центрам зайнятості важливо допомогти людині знайти своє місце у світі професій. Це буде сприяти забезпеченню свідомого професійного самовизначення та становлення особистості з урахуванням її можливостей та кон'юнктури ринку праці з метою забезпечення продуктивності зайнятості та підвищення конкурентоспроможності.

Пріоритетними напрямами підвищення конкурентоспроможності молоді в контексті забезпечення ефективності державної соціальної політики мають бути:

1. Розробка типової моделі випускника навчального закладу як один із напрямів розвитку сучасної освіти. У цій моделі будуть відображені основні тенденції розвитку економіки. Модель випускника повинна охоплювати набір певних особистісних якостей, знань, навичок і умінь, які будуть необхідні молодому фахівцеві для роботи у певній галузі професійної діяльності після закінчення навчального закладу. При всіх безперечних досягненнях у розвитку освіти, рівень знань і компетентностей випускників вітчизняних університетів не відповідає сучасним вимогам ринку праці, орієнтованого на застосування інноваційних технологій. Саме тому модернізація освіти повинна ефективно здійснюватися за рахунок розвитку інтелектуальних здібностей студентів.

2. У контексті розвитку освіти необхідно не тільки вдосконалювати внутрішні механізми системи, а й налагоджувати взаємодію із зовнішніми структурами, що мають безпосередній вплив на систему освіти. Тобто ефективний розвиток освіти потребує скоординованої діяльності державних та наукових установ, роботодавців та засобів масової інформації, що сприятиме розробці та впровадженню напрямків щодо поліпшення якості і вдосконалення структури освіти, виявленню вимог роботодавців до молодих фахівців, підвищенню шансів на працевлаштування, кар'єрне зростання, забезпеченню працівника гідною заробітною платою і одночасно — розвитку бізнесу.

Розробка та впровадження нових форм інтеграції освіти з наукою і виробництвом дозволить забезпечити, насамперед, максимально збалансовану з потребами економіки підготовку кадрів, сприятиме формуванню загального науково-освітнього та інноваційного простору, підвищенню ефективності реалізації інноваційних освітніх програм і адаптації випускників до середовища наукомістких виробництв, розвитку системи постійної взаємодії між роботодавцями та освітньою спільнотою з метою організації моніторингу регіонального ринку праці та освітніх послуг, збільшенню обсягу інвестицій роботодавців в підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів [10].

3. Посилення впливу вищих навчальних закладів на інноваційний розвиток високотехнологічних секторів економіки, соціально-економічний розвиток держави, підвищення їх конкурентоспроможності, сприяння взаємодії сектора фундаментальних і прикладних досліджень з ефективною системою освіти і розвиненою інноваційною інфраструктурою. Незважаючи на інноваційні процеси та значні зміни, що відбулися за останній час в системі вищої освіти, ефективність діяльності ВНЗ залишається низькою. Виходом із цього становища є перетворення навчальних закладів в інноваційні університети підприємницького типу, що представляють собою комплекси, в яких органічно поєднані науково-освітні, інноваційні, виробничі та бізнес-структури. Взаємодія університетів з макроекономічної середовищем призводитиме до зміни стратегії їх

розвитку з переважно освітньої діяльності на наукову та інноваційну діяльність. Саме такі університети можуть розглядатися як центри наукового та інноваційного розвитку регіонів і основа національної інноваційної системи.

4. Збільшення обсягів фінансування навчальних закладів через залучення додаткових інвестицій дозволить вирішити проблему зношеності матеріально-технічної бази, забезпечити оновлення бібліотечних ресурсів, створить можливості для використання новітніх інформаційних технологій у навчальному процесі. Усі ці заходи створять передумови до формування робочої сили, здатної обслуговувати високотехнологічне устаткування, володіти сучасними формами організації праці.

5. Необхідним також є впровадження методичних підходів щодо збалансування попиту та пропозиції на ринку праці, тобто зменшення розриву між попитом та пропозицією, підвищення зайнятості працездатного населення. Зазначений процес потребує достовірної інформації про ринок праці, що може бути отримана в результаті моніторингу та прогнозування попиту та пропозиції на ринку праці, а також забезпечення ефективної політики та заходів щодо скорочення дисбалансу ринку праці, що засновані на отриманій інформації. Для цього необхідним є створення державної системи, яка щоденно на високому професійному рівні займатиметься моніторингом та прогнозуванням розвитку професій. Сьогодні така інформація є вкрай обмеженою, бо ґрунтується на статистичній звітності про вакансії, що підприємства надають державній службі зайнятості. Отримана інформація характеризує тільки поточну ситуацію та є недостатньою при розробці прогнозів.

6. Одним із найважливіших заходів є збалансування попиту та пропозиції на ринку праці, що передбачає взаємодію, посередництво та переговори між системою освіти та бізнесом. Забезпечення ефективного збалансування передбачає застосування узгоджених та планованих процедур з прогнозування та проведенні політики, що заснована на надійних даних, діагностичних прийомах та інструментах моніторингу. Актуальна та достовірна інформація про якісні та кількісні характеристики попиту на працівників є основою для прогнозування майбутніх потреб у кваліфікованих кадрах. Інформація про майбутні тенденції в області попиту і пропозиції сприяє поліпшенню систем збалансованості. Тому важливо виявити дані та інформацію, що необхідні для цілей збалансування, і забезпечити, щоб ці дані були достовірними і репрезентативними, і щоб прогнози були обґрунтованими і ґрунтувалися на випробуваних та перевірених методологіях.

Необхідно, щоб всі зацікавлені сторони були своєчасно і прозорим чином поінформовані про отримані результати досліджень. Проста публікація результатів досліджень може виявитися недостатньою; ці дані повинні бути доведені до відома відповідних суб'єктів-учасників процесів. Отримана інформація повинна бути перетворена в ефективні дії шляхом: посилення орієнтованості освітніх і навчальних програм на попит на кваліфікованих працівників на ринку праці; розробки рекомендацій молодим людям щодо їх рішень з питань кар'єри — яку професію обрати, як і де знайти перспективну роботу; проведення консультацій і підтримки вже досвідчених працівників, що міняють роботу або звільнених в результаті реструктуризації або тих, хто хоче повторно увійти на ринок праці для поліпшення їх шансів на працевлаштування.

7. Ефективним є залучення представників роботодавців та їх об'єднань до участі у розробці, узгодженні та реалізації освітніх програм та навчальних планів, у роботі екзаменаційних та атестаційних комісій тощо. Тільки плідна співпраця представників органів влади, територіальних громад, управління професійною освітою, центрів зайнятості, роботодавців та профспілок сприятиме визначенню оптимальних обсягів та необхідних профілів підготовки, залученню необхідних ресурсів та їх оптимальному використанню.

8. Система освіти і ринок праці функціонують з різною швидкістю. Система освіти розвивається на основі довгострокових політик і стратегій, а бізнес повинен швидко адаптуватися до мінливих вимог ринку і технологічним інноваціям, щоб залишатися конкурентоспроможними на глобальному, національному або місцевому ринках. Між прийняттям рішень інвестувати в розвиток певних професійних умінь і часом, коли працівники з цими сформованими професійними вміннями виходять на ринок праці, існує розрив у часі, який часто буває тривалим. Тому різні програми додаткового навчання, перенавчання та підвищення кваліфікації є важливим доповненням до первинної освіти в контексті навчання впродовж усього життя.

Функціональна система безперервного навчання сприяє адаптації професійних умінь працівників до потреб економіки, при цьому вона реагує швидше на потреби в порівнянні з будь-якою системою основної професійної освіти. Такий вид навчання виконує дві основні функції: по-перше, дозволяє окремим працівникам йти в ногу з часом і вдосконалювати свої вміння у відповідності з новими технологіями, по-друге, сприяє підвищенню професійної мобільності. Перенавчання може допомогти у працевлаштуванні в умовах структурних змін, особливо коли вони призводять до масових звільнень.

9. За сучасних умов розвитку економіки важливим є впровадження заходів щодо вдосконалення системи освіти, професійної підготовки та перепідготовки кадрів у напрямі її більшої відповідності вимогам ринку праці:

- розробка та використання більш ефективної моделі фінансування освітньої сфери, що сприятиме розширенню джерел фінансування та контролю за ефективним використанням виділених коштів;

- збільшення державних інвестицій в науку та освіту, підтримка підприємств, що фінансують навчання та фахову перепідготовку працівників;

- покращення якості освіти через удосконалення матеріально-технічної бази, навчальних технологій, організаційно-економічного, нормативно-правового, кадрового, науково-методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу;

- розширення участі в міжнародних проектах, спрямованих на розвиток та вдосконалення системи освіти та професійної підготовки;

- сприяння інтенсивному розвитку науки та залучення до наукової діяльності студентів;

- розширення інформування випускників навчальних закладів різних рівнів акредитації і незайнятого населення про перспективи розвитку ринку праці, попит на працю та можливості професійної освіти та перепідготовки;

- навчання випускників основним правилам і прийомам поведінки на ринку праці: способам пошуку роботи, заповнення документів, основним трудовим нормам;

- залучення навчальних закладів всіх рівнів акредитації та форм власності до участі у міжнародних освітніх проектах, забезпечення міжнародного співробітництва навчальних закладів у сфері наукової діяльності;

- розробка алгоритму визначення потреби підприємств у випускниках закладів професійної освіти всіх рівнів, а також критеріїв оцінювання ефективності вкладання бюджетних коштів у професійну освіту молоді;

- прогнозування потреби в робітниках і фахівцях з укрупнених груп професій і фахів, за видами економічної діяльності й окремими регіонами, пов'язування потреб роботодавців з обсягами підготовки кадрів необхідної кваліфікації через систему професійної освіти з метою збалансованості попиту і пропозиції на ринку праці;

- налагодження системи контролю за якістю освіти, що сприятиме реформуванню професійної освіти з урахуванням потреб ринку праці;

- покращення ефективності профорієнтаційної діяльності серед школярів з метою підвищення їх мотивації до обрання професій, що затребувані на ринку праці;
- інформування всіх зацікавлених громадян про стан ринку праці, попит та пропозицію економічно активного населення через засоби масової інформації, телебачення, радіо та спеціалізовані періодичні видання державної служби зайнятості;
- аналіз економічних бізнес-ніш та перспективних бізнес-ідей сприятливих до розвитку самозайнятості в регіоні;
- соціальне партнерство між учасниками ринку праці та системи освіти;
- удосконалення кадрового, організаційного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення освітньої системи та ринку праці.

Висновки. Таким чином, за сучасних умов розвитку економіки для забезпечення ефективності державної соціальної політики у напрямі підвищення конкурентоспроможності молоді важливим є впровадження заходів щодо вдосконалення системи освіти, професійної підготовки та перепідготовки кадрів у напрямі її більшої відповідності вимогам ринку праці. Важливим завданням розвитку сучасної освіти є розробка типової моделі випускника навчального закладу, в якій будуть відображені основні тенденції розвитку економіки. Сучасний стан освітньої системи потребує збільшення обсягів фінансування навчальних закладів через залучення додаткових інвестицій, а також розробки та впровадження нових форм інтеграції освіти з наукою і виробництвом, що дозволить забезпечити максимально збалансовану з потребами економіки підготовку кадрів, сприятиме формуванню загального науково-освітнього та інноваційного простору, збалансуванню попиту та пропозиції на ринку праці.

Список літератури /References

1. Грішнова, О. А. Професійна освіта та ринок праці: тенденції взаємовпливу / О. А. Грішнова // Зайнятість та ринок праці : міжвід. наук. зб. — К. : Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України. — 2000. — Вип. 12. — С. 123–132.

Grishnova, O. A. (2000). *Profesiina osvita ta rynek pratsi: tendentsii vzaïmovplyvu* [Professional education and labour market: trends of mutual influence]. *Zainiatist ta rynek pratsi* [Employment and labor market], vol. 12, 123–132.

2. Шаульська, Л. В. Розвиток конкурентоспроможності молодих фахівців на ринку праці / Л. В. Шаульська, О. С. Платонова // Вісник Донецького національного університету. Серія В : економіка і право. — Т. 1. — 2009. — С. 137–142.

Shaulska, L. V., Platonova, O. S. (2009). *Rozvytok konkurentospromozhnosti molodykh fakhivtsiv na rynku pratsi* [Development of the competitiveness of of young specialists on the labor market]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu: Serii B: ekonomika i pravo* [Bulletin of Donetsk National University: Series B: Economics and Law], vol. 1, 137–142.

3. Безтелесна, Л. І. Теоретичні основи трактування потенційної та реальної конкурентоспроможності людських ресурсів / Л. І. Безтелесна, О. С. Пляшко // Формування ринкової економіки: Спеціальний випуск «Праця в XXI столітті: новітні тенденції, соціальний вимір, інноваційний розвиток : у 2 т.». — К. : КНЕУ, 2012. — Т. 1. — С. 93–103.

Beztelesna, L. I., Pliashko, O. S. (2012). *Teoretychni osnovy traktuvannia potentsiinoi ta realnoi konkurentospromozhnosti liudskykh resursiv* [Theoretical basis of interpretation of the potential and the real competitiveness of the human resources]. *Formuvannia rynkovoï ekonomiky: Pratsia v XXI stolitti: novitni tendentsii, sotsialnyi vymir, innovatsiinyi rozvytok* [Formation of a Market Economy: Special Issue «Labor in the XXI Century: Recent Trends, Social Dimension, Innovation Development»], vol. 1, 93–103.

4. Ільїч, Л. М. Світова практика взаємодії суб'єктів ринків праці та освіти у системі забезпечення продуктивної зайнятості молоді / Л. М. Ільїч, М. О. Кримова // Ві-

сник Донецького національного університету : наук. ж-л. Серія В: економіка і право. — Донецьк : ДонНУ, 2014. — Вип. 2 — С. 39–42.

Plich, L. M., Krymova, M. O. (2014). *Svitova praktyka vzaiemodii subiektiv rynkiv pratsi ta osvity u systemi zabezpechennia produktyvnoi zainiatosti molodi* [World practice of interaction between the labor market and education in the system of ensuring productive youth employment]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu: Serii B: ekonomika i pravo* [Bulletin of Donetsk National University: Series B: Economics and Law], vol. 2, pp. 39–42.

5. Петюх, В. М. Маркетингові дослідження ринку освітніх послуг та ринку праці вищими навчальними закладами / В. М. Петюх, О. В. Кир'янова // Формування ринкової економіки : спеціальний випуск «Проблеми економіки праці, соціально-трудоуних відносин та соціального захисту населення». — Київ-Луганськ, КНЕУ. — 2007. — С. 330–343.

Petiukh, V. M., Kyriyanova, O. V. (2007). *Marketynhovi doslidzhennia rynku osvityvnykh posluh ta rynku pratsi vyshchymu navchalnymu zakladamy* [Marketing research of educational market and labor market by higher educational institutions]. *Formuvannia rynkovoi ekonomiky: Problemy ekonomiky pratsi, sotsialno-trudovykh vidnosyn ta sotsialnoho zakhystu naseleennia* [Formation of a Market Economy: Special Issue «Problems of Labor Economics, Social-Labor Relations and Social Protection of the Population»], pp. 330–343.

6. Кримова, М. О. Компетентнісна основа освітньої системи України та її роль в формуванні конкурентоспроможності фахівця / М. О. Кримова // Вісник Донецького університету : Серія В: Економіка і право. — 2011. — Т. 1. — С. 89–91.

Krymova, M. O. (2011). *Kompetentnistna osnova osvithnoi systemy Ukrainy ta yii rol v formuvanni konkurentospromozhnosti fakhivtsia* [Competence foundation of the educational system of Ukraine and its role in formation of competitiveness of the specialist]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu: Serii B: ekonomika i pravo* [Bulletin of Donetsk National University: Series B: Economics and Law], vol. 1, pp. 89–91.

7. Лісогор, Л. С. Конкурентоспроможність випускників на ринку праці та шляхи її підвищення / Л. С. Лісогор // Вісник Хмельницького національного університету. — Економічні науки. — 2007. — № 5. — Т. 1. — С. 233–237.

Lisogor, L. S. (2007). *Konkurentospromozhnist vypusknnykiv na rynku pratsi ta shliakhy yii pidvyshchennia* [The competitiveness of the graduates on the labor market and ways of its improvement]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu: Ekonomichni nauky* [Bulletin of the Khmelnytsky National University: Economic sciences], vol. 5, 233–237.

8. Семикіна, М. В. Конкурентоспроможність працівника та ціна робочої сили на ринку праці / М. В. Семикіна // Україна: аспекти праці. — 1999. — № 6. — С. 8–11.

Semykina, M. V. (1999). *Konkurentospromozhnist pratsivnyka ta tsina robochoi syly na rynku pratsi* [Competitiveness of the employee and price of labor force on the labor market], *Ukraina: aspekty pratsi* [Ukraine: aspects of labor], vol. 6, pp. 8–11.

9. Макарова, О. В. Соціальна політика в Україні : монографія / О. В. Макарова ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. — К., 2015. — 244 с.

Makarova, O. V. (2015). *Sotsialna polityka v Ukraini* [Social policy in Ukraine]. Kyiv, In-t demohrafii ta sotsialnykh doslidzhen im. M. V. Ptukhy NAN Ukrainy, 244 p.

10. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг. дослідж. : аналіт. звіт / Міжнарод. благод. фонд «Міжнар. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, О. І. Шарова. — К. : Таксон, 2014. — 144 с.

Finikov, T. V., Sharov, O. I. (2014). *Monitorynh intehratsii ukrainskoi systemy vyshchoi osvity v Yevropeiskyi prostir vyshchoi osvity ta naukovooho doslidzhennia* [Monitoring

the integration of the Ukrainian higher education system into the European space of higher education and research]. Kyiv, Mizhnarod. blahod. Fond «Mizhnar. Fond doslidzh. osv. polityky», 144 p.

Цель. Цель статьи заключается в определении приоритетных направлений повышения конкурентоспособности молодежи в контексте обеспечения эффективности государственной социальной политики.

Методика. В процессе исследования использованы методы анализа, синтеза, абстрагирования и логического обобщения — для разработки направлений повышения конкурентоспособности молодежи в условиях обеспечения эффективности государственной социальной политики.

Результаты. По результатам проведенного исследования установлено, что в современных условиях развития экономики для обеспечения эффективной государственной социальной политики в направлении повышения конкурентоспособности молодежи важным является внедрение мероприятий по совершенствованию системы образования, профессиональной подготовки и переподготовки кадров для обеспечения ее большего соответствия требованиям рынка труда. Доказано, что важной задачей развития современного образования является разработка типовой модели выпускника учебного заведения, в котором будут отражены основные тенденции развития экономики. Обосновано, что необходима разработка и внедрение новых форм интеграции образования с наукой и производством, которая позволит обеспечить максимально сбалансированную с потребностями экономики подготовку кадров, будет способствовать формированию общего научно-образовательного и инновационного пространства. Определено, что важным является увеличение объемов финансирования учебных заведений через привлечение дополнительных инвестиций, а также внедрение методических подходов к сбалансированию спроса и предложения на рынке труда, то есть сокращение разрыва между спросом и предложением, увеличение занятости трудоспособного населения. Практическое значение полученных результатов заключается в возможности их использования при принятии эффективных и своевременных управленческих решений в сфере повышения конкурентоспособности молодежи, что будет способствовать обеспечению реализации эффективной социальной политики государства.

Ключевые слова: конкурентоспособность молодежи, социальная политика, финансирование учебных заведений, сбалансирование спроса и предложения, мониторинг, прогнозирование.

Objective. The objective of the article is to identify priority areas for increasing the competitiveness of young people in the context of ensuring the effectiveness of state social policy.

Methods. During the research the following methods were used: the methods of analysis, synthesis, abstraction and logical generalization — to develop ways of increasing the competitiveness of young people in conditions of ensuring the effectiveness of state social policy.

Results. The results of the study have established that in the current conditions of economic development, in order to ensure effective state social policy in the direction of increasing the competitiveness of youth, it is important to introduce measures to improve the education system, vocational training and retraining of personnel in order to ensure its greater compliance with labor market requirements. It is proved that the development of a typical model of a graduate of an educational institution is an important task for the development of modern education, which will reflect the main trends in the development of the economy. It is substantiated that it is necessary to develop and introduce new forms of integration of

education with science and production, which will ensure the training of personnel, as balanced as possible with the needs of the economy, and will contribute to the formation of a common scientific, educational and innovative space. It was determined that it is important to increase the amount of funding for educational institutions through attracting additional investments, as well as introducing methodological approaches to balancing supply and demand in the labor market, that is, reducing the gap between supply and demand, and increasing employment of the able-bodied population. The practical significance of the results is the ability to use them during making effective and timely management decisions in the area of increasing the competitiveness of young people, which will help ensure the implementation of an effective social policy of the state.

Key words: *youth competitiveness, social policy, financing of educational institutions, balancing supply and demand, monitoring, forecasting.*

Надійшла до редакції 14.05.2018

УДК 330.341.1

Єрмак С. О.,
канд. екон. наук,
доцент

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: ermak@donnuet.edu.ua

СТАН ТА СКЛАДОВІ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

UDK 330.341.1

Yermak S. O.,
PhD in Economic sciences,
Associate Professor

Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: ermak@donnuet.edu.ua

STATE AND COMPONENTS OF INNOVATION INFRASTRUCTURE OF UKRAINE REGIONS

Мета. *Дослідження стану та основних складових інноваційної інфраструктури регіонів України.*

Методи. *В процесі дослідження були застосовані методи систематизації та узагальнення, аналізу і синтезу, метод порівнянь, при дослідженні еволюції розвитку теорії інновацій використано історичний підхід.*

Результати. *Досліджено сутність понять «інноваційна інфраструктура» та «інноваційна інфраструктура регіону», розглянуто зарубіжний досвід створення та функціонування різних видів інноваційної інфраструктури та стан інноваційної інфраструктури в Україні. На сьогодні створено 12 технологічних парків, 28 інноваційних бізнес-інкубаторів, 28 інноваційних центрів, створено підрозділи з питань інтелектуальної власності у вищих навчальних закладах, Український інститут науково-технічної інформації та 9 регіональних центрів науки, інновацій та інформатизація. Проте значне число організацій, які мають сприяти науково-технічній та інноваційній діяльності, не надають призначених їм функцій. З метою більш детальної оцінки інноваційної інфраструктури регіонів виділено основні її підсистеми, а саме: техніко-техно-*

© С. О. Єрмак, 2018